

Р І Ш Е Н Н Я

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

“02” 03. 2021 р.

Протокол № 3/4-17

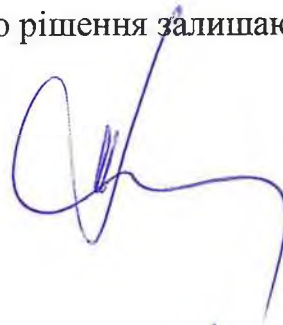
Щодо результатів дослідження «Думки вчителів, керівників шкіл, освітніх експертів, учнів та їхніх батьків щодо якості освіти»

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Державної служби якості освіти Гурака Р. та доповідну записку щодо результатів дослідження «Думки вчителів, керівників шкіл, освітніх експертів, учнів та їхніх батьків щодо якості освіти», проведеного у жовтні-листопаді 2020 року дослідницькою агенцією «Vox Populi Agency» (далі - Дослідження),

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Інформацію Голови Державної служби якості освіти Гурака Р. та результати Дослідження взяти до відома.
2. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за собою.

Голова колегії, Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Про результати дослідження «Думки вчителів, керівників шкіл, освітніх експертів, учнів та їхніх батьків щодо якості освіти», проведеного у жовтні-листопаді 2020 року дослідницькою агенцією «Vox Populi Agency»

Дослідження «Думки вчителів, керівників шкіл, освітніх експертів, учнів та їхніх батьків щодо якості освіти» (далі-Дослідження) було проведене у жовтні-листопаді 2020 року дослідницькою агенцією «Vox Populi Agency» на замовлення Державної служби якості освіти України.

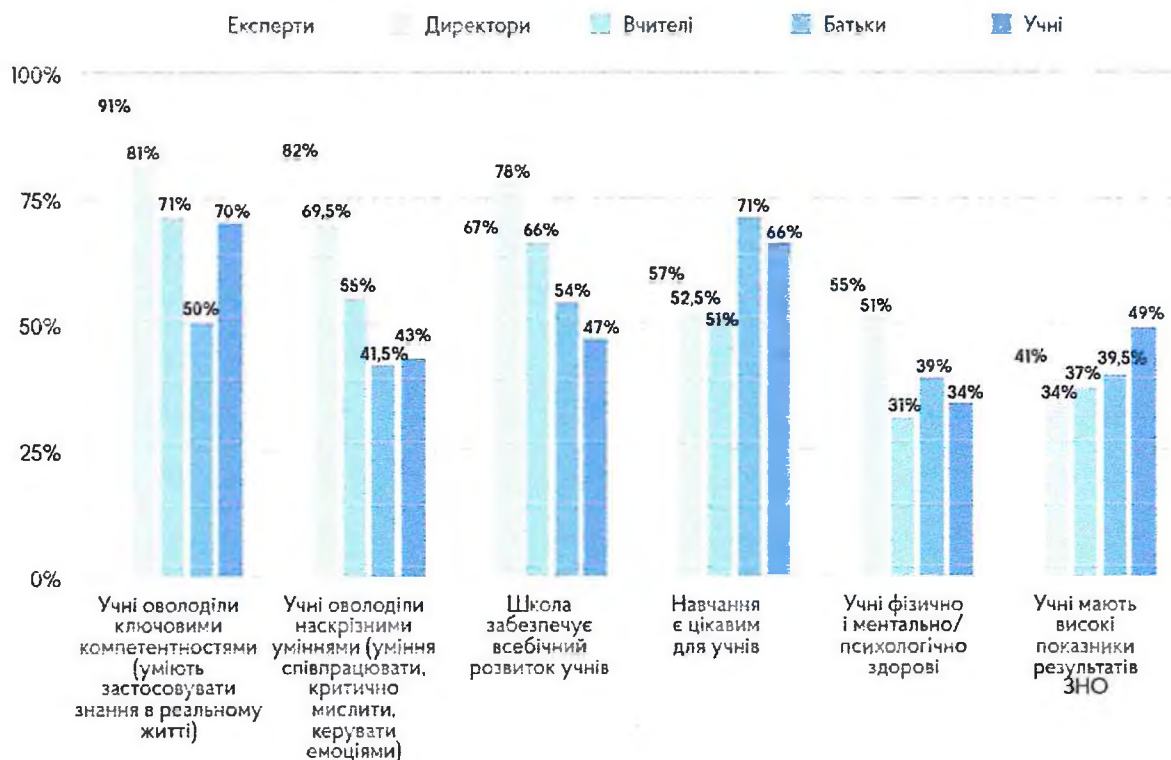
Для проведення Дослідження була розроблена репрезентативна вибірка цільових шкіл. Цільові школи (всього – 101 школа, у яких у 2020-2021 рр заплановані інституційні аудити) були згруповані у 5 макрорегіонів, у межах кожного із яких відбиралися типові області і всі школи з цієї області включалися до вибірки. Всього було таким чином відібрано 13 областей і 60 шкіл. Відібрані за таким підходом школи відтворюють регіональну структуру і структуру за типом населеного пункту, що забезпечує репрезентативність отриманих результатів.

Опитування здійснювалося методом онлайн-інтерв'ю. Всього було опитано 59 директорів, 1560 учителів, 1631 батьків, 899 учнів і 752 експерти. Опитаної кількості респондентів для кожної категорії достатньо для отримання надійних репрезентативних результатів.

На перше місце виходить розуміння завдання сучасної школи. Олімпіади явно в аутсайдерах.

Серед топ-критеріїв, які, на думку освітніх експертів, керівників шкіл, вчителів, учнів та їхніх батьків свідчать про те, що школа надає якісну освіту є **оволодіння ключовими компетентностями (91% експертів та 81% директорів шкіл та 70% учнів зараховують до ТОП-5 цей критерій), оволодіння наскрізними уміннями (82% експертів та 69,5% директорів) і всебічний розвиток учнів (67% експертів та 78% директорів шкіл). Батьки ж насамперед говорять про цікавість навчання (71%), всебічний розвиток (54%) і компетентності (50%). У ТОПі критеріїв для учнів – компетентності (70%), цікавість навчання (66%), високі результати ЗНО (49%) і всебічний розвиток (47%) .**

ТОП найбільш значимих ознак того, що школа надає якісну освіту

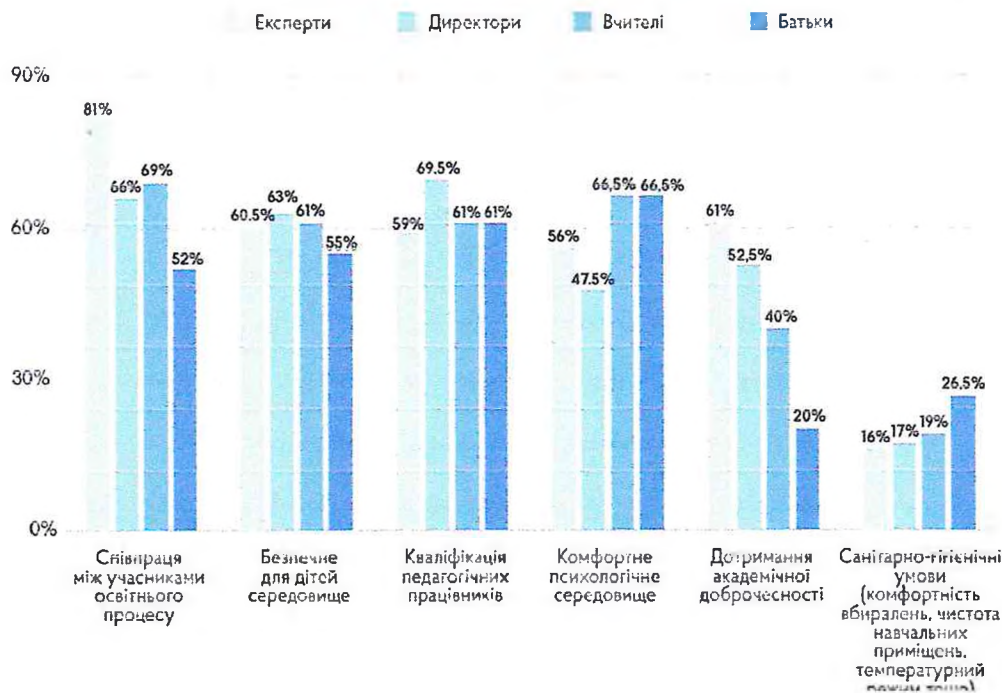
Усі категорії опитаних зазначили серед основних критеріїв якості освіти **оволодіння ключовими компетентностями**. Розуміння цього поняття та його застосування, а також підтримка його таким одноголосним чином може опосередковано говорити про те, що принаймні на рівні дискурсу, Нова українська школа та філософія системи освіти, окреслена у Законі “Про освіту”, – діють. У першу чергу, важливо, що її розуміють учні.

Топ-пріоритетом у рейтингу для вчителів та учнів є забезпечення школою всебічного розвитку учнів. Не менш важливим для дітей і батьків, поряд з компетентностями, є цікавість навчання (66% і 71% відповідно). Головне, щоб усвідомлення цієї потреби стало мотивацією для директорів та учителів.

Серед чинників, які найбільше впливають на якість освіти, першими в рейтингу для експертів, директорів, учителів і батьків є **співпраця між учасниками освітнього процесу, безпечне для дітей середовище** (відсутність булінгу/цькування або дискримінації за ознакою статі, релігії, доходів родини, місця проживання тощо), **кваліфікація педагогічних працівників та комфортне психологічне середовище**. Крім цього, для експертів і директорів топ-фактором також є **дотримання доброчесності**, але він є менш важливим для вчителів і ще менш важливим – для батьків. Водночас чверть батьків до топ-5 чинників віднесли **санітарно-гігієнічні умови** (комфортність вбиралень, чистота навчальних приміщень, температурний режим тощо).

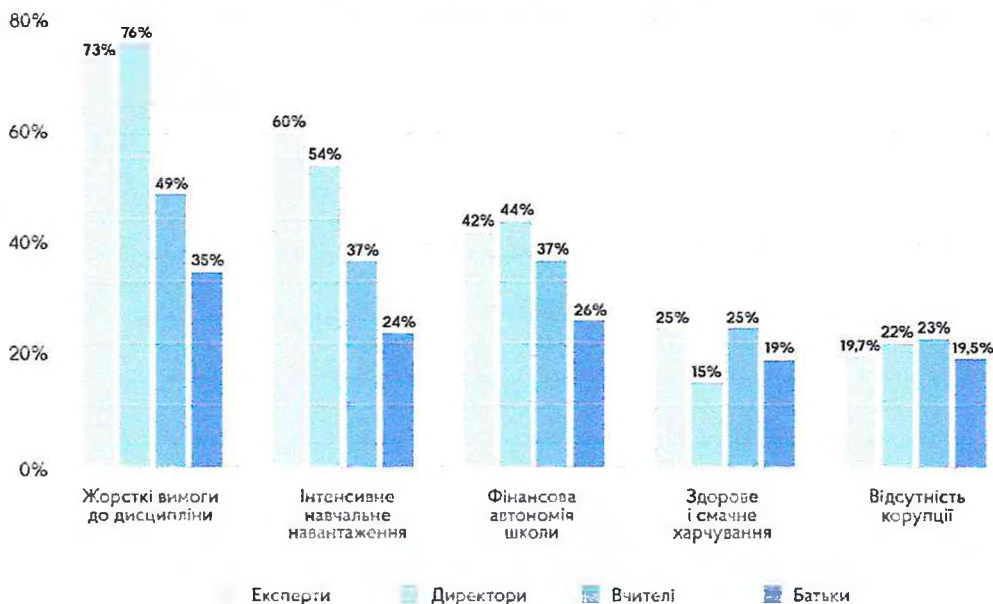
Директори шкіл та вчителі найчастіше обирали як пріоритет №1 **співпрацю між учасниками освітнього процесу та комфортне психологічне середовище**, а батьки – **комфортне психологічне середовище та кваліфікаційний рівень педагогів**.

ТОП чинників, що найбільше впливають на якість освіти у школі

Найменше на якість освіти у школі, на думку усіх категорій респондентів (експерти, директори, вчителі, батьки), впливають **жорсткі вимоги до дисципліни, інтенсивне навчальне навантаження, фінансова автономія школи, здорове та смачне харчування і відсутність корупції у школі.**

ТОП найменш впливових на якість освіти чинників

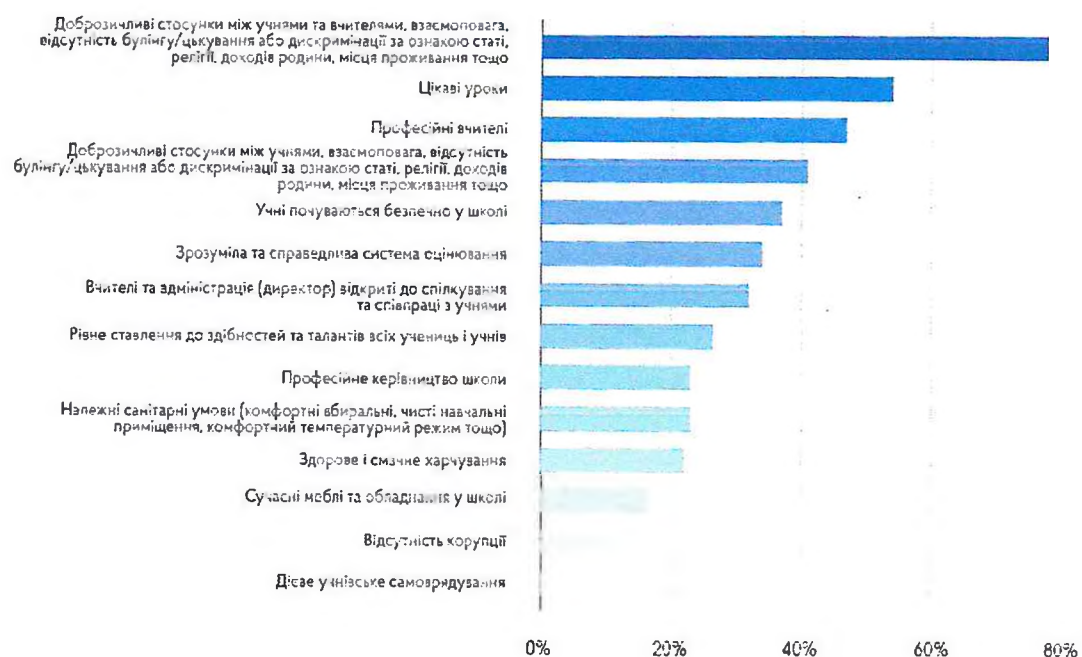
Попри загалом однакостайність у виборі чинників, що впливають на якість освіти серед усіх груп, є певні тенденції. Так, налагоджені управлінські процеси та робота директора над розвитком школи не увійшли до пріоритетів вибору директорів. Фактично, розуміння ролі керівника школи у створенні умов для якісної освіти не прослідковується у відповідях директорів, хоча у відповідях освітніх експертів цим чинникам надається дещо більше значення. 36% експертів та 27% директорів відзначили налагоджені управлінські процеси як важливий чинник, що впливає на якість. Робота директора над розвитком школи також не знаходиться у пріоритетному виборі серед керівників закладів. Втім, учителі схильні надавати їй більш вагомого значення у впливі на якість освіти (18% проти 14% директорів).

Освітня програма опинилась в аутсайдерах, при чому саме батьки віддавали їй найбільше серед усіх респондентів голосів як вагомому чиннику (13%).

Матеріально-технічне забезпечення також опинилось в аутсайдерах щодо впливу на якість. Лише 15% вчителів та батьків, 14% директорів та 20% експертів обирали його, як впливовий на якість чинник. Не підтвердився ще один стереотип, що за належної матеріально-технічної бази якість освіти автоматично стане кращою.

Учням ставилося досить близьке запитання, що робить школу хорошою/якісною з варіантами відповідей, що відповідають досвіду саме учнів. Найбільше учнів – 78% – до топ-критеріїв якості зараховують доброзичливі стосунки між учнями та вчителями, взаємоповагу, відсутність булінгу/цькування, а кожен третій учень узагалі вважає цей критерій найважливішим. Іншими топ-критеріями для учнів є цікаві уроки (54%) і професійні вчителі (47%).

Що робить школу хорошою (якісною)

Результати Дослідження показали, що усі категорії опитаних зазначили серед основних критеріїв якості освіти оволодіння ключовими компетентностями. Розуміння цього поняття та його застосування, а також підтримка його таким одноголосним чином може опосередковано говорити про те, що принаймні на рівні дискурсу, розуміння Нова українська школа та філософія системи освіти, що окреслена у Законі «Про освіту», — діють. У першу чергу, головне, що це розуміють учні.

Найбільше учнів – 78% – до топ-5 критеріїв якості освіти зараховують доброзичливі стосунки між учнями та вчителями, взаємоповагу та відсутність булінгу/цькування.

Найменше на якість освіти у школі, на думку усіх категорій респондентів (експерти, директори, вчителі, батьки), впливають жорсткі вимоги до дисципліни, інтенсивне навчальне навантаження, фінансова автономія школи, здорове та смачне харчування і відсутність корупції у школі.

Лише третина директорів зарахували себе до топ-відповідальних за якість освіти, так само мало директорів обирали управлінську діяльність, стратегічний розвиток закладу, фінансову автономію як чинники, що впливають на якість освітньої діяльності закладу, а відтак — якості освіти у школі. Незначну роль у підвищенні якості освіти директори мають і серед учнів, лише 18%. Учні відчувають власну гіпервідповідальність (82%) і не розуміють ролі директора у якості освіти.

Це може бути свідченням нерозуміння стратегічної функції посади директора школи або нерозумінням/незнанням інструментів, які можуть вплинути на якість (враховуючи низьку вагу ролі директора, яку визнали учні і батьки).

Задоволення широких потреб усіх дітей та їх батьків є шляхом до їхніх сердець. Це те, що робить школу якісною. Школи не можуть цього досягти безпосередньо самі. У зв'язку з цим, Державна служба якості освіти пропонує підтримати ініціативу щодо вивчення питання обов'язкової переатестації директорів шкіл з подальшим підвищенням їх кваліфікації та сертифікації, як умови участі в конкурсі на вакантні посади та рекомендувати розпочати діалог з усіма зацікавленими сторонами щодо можливості її реалізації.

Просимо розглянути доповідну записку і прийняти рішення, проєкт якого додається.

Голова Державної служби
якості освіти

Руслан ГУРАК